

deb. okroglo kamenje, prineseno iz bližnjega Svagola, med njim pa temen gozdni humus, pomešan z drobcami ometa, ki ni vezal kamnov. Ta jarek pravokoten, ok. 8×11 m, vkopan v peskovito rjavo ilovico, verjetno izkop za nadgradnjo (gl. sl.!). Profili preprosti: pod rušo plast temnega gozdnega humusa, ki prehaja v sterilno kompaktno gozdno ilovico. Kult. ostanki, predvsem keramika, v humusu, skoncentrirani na j. delu platoja. Severnejši kvadranti skoraj brez kult. gradiva, bržda zaradi nagnjenosti terena in erozije. Najdena keramika po oblikah profilov, žganju, sestavi gline, barvi in tehnični izdelavi (vrtena na lončarskem vretenu) izrazito srednjeveška, časovno neopredeljena. Našli tudi kose s šablono izdelanih rjavih keramičnih pečnic z rastlinskim plastičnim okrasjem. — **Sonda 1** v obrambnem jarku proti S negativna: pod rušo temen gozdni humus s kamni in peskom, spodaj rjava peskovita ilovica. Tu jarek sorazmerno najgloblji, če odvezamo plast humusa, ki se vklinja v sterilno rjavo ilovico. V **sondni 2** na zah. delu obrambnega jarka na najgloblji točki v temnem gozdnem humusu nevezani kosi ometa med kamenjem, naplavljeni iz višje ležečega platoja.

Po dosedanji raziskavi, po osnovi arhitekture, tlorisu, strateški legi, izkopu obrambnega jarka in najdbah gradnja sodi v zgodnejšo srednjeveško posvetno arhitekturo, ki pa le delno ohranjena. Zidovi morda uničeni pri zidavi Žabelj (v bližini ni kamnoloma, vas pa po zgod. virih nastala v 13.—15. stol.). Pozneje služili morda za zatočišče ob nevarnostih, od tod gotoka keramika in pečnice. Upoštevati treba tudi strateško prvino, tj. mejo med fevd. posestvi. — Sonde zasuli, kvadrante prekrili z rušo. — A. V.

Črešnjevce pri Slovenski Bistrici. Pri sondiranju starega pokopališča na (cerkvenem griču, gl. Rimska doba!) ugotovljeni 2 vrsti še ohranjenih pokopov. V novejšem času, morebiti od podaljšanja ladje proti JZ v 18. stol. (pri čemer v vzh. steno vdrali stranska vrata) mrtve pokopavali v do 1,8 m gl. jame pravokotno na cerkev, čeprav najbrž ne po vsem prostoru pokopališča. Poprej bili mrličji položeni vzporedno s cerkvijo, katere os ima odklon 62° od S proti V. Kolikor med mlajšimi grobovi kod še kaj neprekopanih tal, ugotovili polaganje novih mrtvecev na stare pokope, torej več plasti skeletov. Temelji apsida pokrivajo najnižjo plast skeletov, ob stari ladji pa ugotovili le posamične na videz odsekane kosti, ki

bi bile lahko starejše od cerkve. Starejši skeleti leže večinoma 1,2 do 1,6 m gl., pri čemer pa treba upoštevati, da prvotna površina (sodeč po podzidku prvotne ladje) za ca 0,5 m nižja od sedanje. Ob vzh. steni stare ladje j. v gl. 1,1 m odkrit v drugotni legi med prekopanimi kostmi srebrn obsenčni obroček s pr. $3,3 \times 4,5$ cm, ki ima 1 cm š. izkovan v gravirano pentljo (T. X, 1) in datira najstarejše pokope v 11. ali 12. stol. (inv. št. A 2726). Pokopališče okrog cerkve ok. 1840 opuščeno. — S. P.

Kranj. Pri rekonstrukcijskih delih na **Titovem** trgu našli na zah. strani med srednjeveško cerkvijo in čeli srednjeveških hiš — med št. 10 in 16. in pod zun. zidom št. 12 — 92 staroslovanskih skeletnih grobov, katerih lega dokazuje, da meja grobišča relativna in da se to širi še dlje proti Z. Praviloma na hrbtu in iztegnjeno ležeči, proti V usmerjeni skeleti vkopani 0,25—0,90 m gl. v humus, pomešan s prodrom med konglomeratnimi skalami. Samo grob 92, izkopan v zakristiji, bil pod kasnejšimi grobovi s krstami v gl. 1,90 m. Med grobovi pred levim vhomom v cerkev poleg grobov **in situ** tudi prekopi in naknadni vkopi. Med grobnimi pridatki značilni bronasti in srebrni obsenčni obročki, prstana, statvena utež, morska školjka kot obesek, bronast polmesečni uhan in bronast polmesečni uhan, okrašen z jamičastim emajlom. Med grobovi tudi srednjeveška in ilirska hallštatska keramika. — Kulturno in časovno se ta del grobišča vključuje v 1953 odkrito staroslovansko grobišče na j. strani farne cerkve. — Zaščitna izkopavanja se nadaljujejo 1965. — A. V.

Ljubljana. Glede na poročilo o moškem grobu v **vrto Narodnega muzeja** septembra 1964 muzej napravil poskusno sondo, da ugotovi, ali tu grobišče in kdaj nastalo. Sonda 8×8 m od muzejske stavbe S-J proti Tomšičevi ul. Ob sp. koncu sonde v gl. 2,50 m v vzh. steni žensko okostje v smeri JZ-SV, dobro ohranjeno, na produ, stegnjeno, z rokama na stegnih. Ob lobanji, na prsih, med lopaticama in pod hrbtnico ležale modre profilirane jagode (T. IX, 1) deli ogrlice. Na prsih 2 poškodovani ploščato kvadratni jantarjevi jagodi (T. IX, 3, 4). Ob notr. strani desnega kolenskega sklepa bronasta fibula (T. IX, 1), ob zun. strani pa nekaj ptičjih kosti. — Skelet dvignili in je v muzeju.

Na prekopanem delu vrta ni drugega pokopa. — V. S.

Mlaka pri Kranju. Med Mlako in rečico Milka, nedaleč proti Z od rimskega grobišča v Bobovku slučajno odkrita v Oretnikovem peskovniku (last F. Škofic, Mlaka 24) 2 staroslovanska groba na vzpetini sev. od ceste Mlaka-Predoslje. Ovalni grobni jami vkopani 0,90—1,10 m gl. v prod, zatrpáni s humusom in prod, usmerjeni proti V. — Grob 1 zanimiv po načinu pokopa. Ob vrhnjem delu vodoravno na hrbtu ležečega skeleta zoglenele 13—15 cm š. deske (obroba) vodoravno in navpično sestavljale okvir krste. Čez prsa in vzdolž hrbtenice prav tako deski. Nad skeletom atipični kosi keramike staroslovanske izdelave. — Grob 2 vzporeden s prvim in nekaj metrov od njega. Truplo pokopano na običajen način. V levi dlani majhen železen nož T. X, 3 z lesenim ročajem, tičal v kovinski nožnici (d. noža 12,8 cm d. rezila 8,8 cm, d. trna 4,0 cm, d. nožnice 8,8 cm). Oba skeleta moška. Materialno kulturni ostanki, način in smer pokopa opredeljujejo najdbo kot zgodnesrednjeveško — časovna omejitev le okvirna. Groba sodita v sklop manjših grobišč ali osamljenih grobov, že najdenih v okolici Kranja (Gorenja Sava, Srednje Bitnje, Suha, Korkrica). — A. V.

Muljava. Pri kopanju vodovoda zah. od cerkve našli zgodnesrednjeveški skelet. Poročilo sledi.

Trebnje. Na J od cerkve, parc. št. 236 k. o. Trebnje, od 20/10- do 21. 11. 1964 večja sondažna izkopavanja. Delo izmenoma vodili: J. Puš, P. Petru in T. Knez. S sistemom 2 križajočih se sond, š. 2, d. 28 in 29 m, zajeli prostor grobišča. Na zah. delu jarka A odkrili rimsko kloako s potekom SZ—JV. Dno kloake tvorijo strnjeno položene, 40 cm š. tegule na obeh straneh pa obzidane še s 30—35 cm deb. zidom iz lomljenega kamenja. Na vrhu verjetno pokrita s kamnitimi ploščami (sedaj za župniščem). Vzh. od kloake skeletni grobovi. Do konca izkopavanj v jarku A 10 skeletov. V jarku A tudi 2 vzporedna, 12 m oddaljena zidova S—J. V jarku B našli le zidovje v SZ delu.

Grobišče spada v vrsto staroslovenskih nekropol okoli cerkva. Začasna okvirna datacija in kultura: belobrdski kulturni krog, 10. stol. Zid a in b v jarku A, kakor tudi zidovi v jarku B so mlajši od grobov in verjetno v zvezi s stavbno zgodovino cerkve in njenega pokopališča. Izkopavanja bomo 1965 nadaljevali. Izkopano gradivo hrani Dolenjski muzej. — J. P.

Tržišče pri Mokronogu. P. Korošec, vodja izkopavanj za ZDC NMLj odkrila v sondi ob cerkvi staroslovanske grobove. Poročilo sledi.

Višnja gora. ZDC NMLj sondiral brez arheoloških najdb.

